

FERENC FERDINÁND NAPLO

Előfizetési árak

Helyben:		Vidéken:	
1 óra	1 K.	1 óra	1.50 K.
3 évre	3 K.	3 évre	4.50 K.
6 évre	6 K.	6 évre	9 K.
1 évre	12 K.	1 évre	18 K.

Megjelenik minden hétköznap este 8 órakor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Szent István-tér 1.

TELEFON 202.

Egyes szám: 4 fillér.

Hirdetés díjszabás szerint.

Felelős szerkesztő és lapfőigazgató: Baranyay Lajos.

Akinek

csak némi kis érve van a mezőgazdálkodás iránt, s aki ismeri a mezőgazdaság jelentőségét, úgy békes mint háborús időben, szinte tágtult kebelrel olvashatta a honvédelmi miniszternek legutóbb kibocsájtott rendeletét, amelyben azt teszi közzismertté, hogy a hadvezetőséggel egyetértésben mily méretekben fogja a mezőgazdasági munkálatok elvégzésére a katonaságot ott, ahol szükséges, rendelkezésre bocsájtani. Ebben a rendeletben, valóban le van fektetve az a régóta ismert, de vajmi ritkán hangoztatott elv, hogy a magyar mezőgazdaság ügye a honvédelem ügye. A honvédőinek tehát erkölcsi kötelességük segítségére jönni a mostoha helyzetben levő mezőgazdaságnak.

Azt mondja tehát a miniszter, adok embert, sőt igazállatot is a föld megműveléséhez, de föltétlenül szükséges, hogy ezek az emberek idejüket a nagy cél elérésére fordítsák. Amelyik katona nem erre fogja felhasználni a szabadságát, azzal majd katonásán el is fognak bánni.

Itt van tehát a rendeletnek az a bizonyos sarokpontja, amely a rendeletnek értékét hihetetlenül nagyra tudja emelni. A földművelés céljaira, rendelkezésre bocsájtott munkásekeket ugyanis irányítani kell. Ha a honvédelmi miniszternek a módja volna minden katonára mellé egy szakaszt mint a századparancsnokát odavezényelni, akkor több mint bizonyos, hogy a mezőgazdasági munkák fennakadás nélkül folyának és a szabadságot katona becsülettel el is végezné a maga munkáját, amiből nemcsak önmagának, de a köznek is nagy haszna van. Arról van tehát szó, hogy a mezőgazdaság iránt nagy érzékkel bíró hadvezetőség által olyan békeüzéssel rendelkezésre bocsájtott munkaerő el ne fecséreltessék. S van vajjon erre mód? ... van Igenis. Egy korábban kibocsájtott

kormányrendelet életre hívta a vármegyei, járási és helyi munkabizottságokat s ezeknek megszemenő jogot adott. Korlátlan beleszólást a mezőgazdasági munkák irányításába. Bizonyos mértékig a gazdasági adalmi szervezeteket is felruházta ezzel a joggal a kormány. Csakis ezen munkabizottságok útján lehet katonai lovakat, hadifoglyokat kapni, egyszerűen a kormány, amikor a hadsereg nélkülözhető erejét a mezőgazdaság szolgálatába állította, már elve számított arra, hogy a munkánál az irányítást a társadalom veszi a kezébe.

Háború.

Orosz harctér.

A Pflanzler-Baltin hadseregnél és a Böhm-Ermoli hadseregcsoporthoz a tüzérség tevékenysége mindkét részről fokozódott. Kozlowtól északkeletre, a Sripa mentén biztosító csapataink orosz előretöréseket visszavertek.

Olasz harctér.

Az olaszok támadó tevékenysége az Isonzó-harcvonalon tegnap lanyhább volt. Nagy haderőnek két kísérletét, hogy a Podgora-hadállásunk ellen előnyomuljon, tüzérségünk tüzelése megghusította. A Monte San Michele északi lejtőjén az ellenség egy támadását véresen visszavertük. Az ágyúharok sok helyütt éjjel is tartottak. A karintiai harcvezetés is tartós a tüzérségi tűz a Fellah-szakaszon.

Verdun főerődjének bombázása.

Verdun bombázása német nagykaliberű lövegekkel és gyújtóbombákkal nőttön nő heveségében és hatásában. A polgármester és az eddig visszamaradt tisztviselők is elhagyták már Verdun.

Légi közlekedés Budapest és Bécs között.

Tárgyalások vannak folyamatban, amelyeknek célja rendszeresen légi gyorsközlekedés létesítése Bécs és Budapest között. Erre a célra olyan repülőgépeket építenének, amelyek hasonlók ama nagy repülőgépekhez, amelyek ezidőszorint a háborúban olyan jól beváltak. Ezek a légi omnibuszok 8-10 személyt körülbelül két óra alatt szállítanak Bécsből Budapestre, illetve Budapestre Bécsbe.

Most már tehát itt a legfőbb ideje, hogy ezek a bizottságok a kibocsájtott rendelet szellemében megkezdjék a munkájukat, nyissák ki a szemüket, s ahol csak egy parányi bevetetlen föld, vagy megmunkálatlan van, ne hagyják azt paragon, okos munkabeosztással arra törekedjenek, hogy minden gazda, de különösen azok, ahol igazán nincs itthonmaradt munkaerő, segítséget kapjon.

A társadalom és a hadseregnek ez a közös együttműködése minden körülmények között meg fogja teremni a maga gyümölcsét.

tam én, nem tudva leplezni a kellemes meglepetést.

— O igen! nagy művész, kiváló ember, aki igen szép műveket alkotott már.

— Meg kell vele ismerkednem. Hiszen mi Ferenc Ferdinánd emlékére fogadalmi templomot és Zsófia hercegnő emlékére ifjusági otthont akarunk építeni. Hátha tudna segíteni.

A hadnagyt odahívták és én előterjesztettem neki terveinket. Nyugodtan végighallgattot s aztán mintegy belemarkolva az egész mű egyszerű jelentőségébe így szólt:

— Az a templom nem lehet közönséges mű. Az ilyen munkát csak szívvel lehet megalkotni, olyan szívvel, amely telve van lelkesedéssel a nagylelkű trónörökös, a monarchia és Isten iránt.

Beszélgetésünk közben mindig tisztábban állott előttem, hogy milyen ragyogó, nemes ideális ember, milyen Istenolt megáldott művész az én csöndes, gondolkodó hadnagynom. Fölkértem, hogy ha ideje akad rá, készítsen vázlatokat, a mi fogadalmi templomunkról. Mosolyogva — válaszolt — Talán.

Közben megtudtam azt is, hogy Bory Jenő Székesfehérvárott született, a polytechnikumot Buda-pestben végezte s miután az okleveles építészmérnöki oklevelet megszerelte, a művészet iránti szeretetből, de meg a régi nagy mesterek példáját is követve, beiratkozott a képzőművészeti főiskolába, a hol az ő ragyogó talentuma csakhamar annyira kifejlődött, hogy tanulmányai végeztével, 30 éves korában ugyanannak a főiskolának tanára lett. Tanárai voltak a műépítészetben Schulek, a Mátyás templom építője és Steindl, a budapesti országház stb. építője, a szobrászatban Strobl, a Szent István szobor stb. alkotója, a festészetben Székely, Magyarország legnagyobb történelmi festője. Nemes, éles, mélyen vallásos lelkét nem elégítette ki a modern művészet s azért mindinkább a régi mesterekhez fordult. Nagy utazásokat tett. Olaszországban (a főleg Carrarában hónapokon át a márványfaragást tanulmányozta) Franciaországban és Németországban. Most 37 éves, 1907 óta a legboldogabb házasságban él, amelyből három gyermek származott. A háború kitörésekor be kellett vonulnia, résztvett a Szerbia ellen irányuló támadásban és visszavonulásban, január 20-án hozzánk jött, ahol, mint írtam, alkalmunk nyíltott őt megismerni.

Tervek és modellek.

Február 24-én, tíz nappal az első találkozás után Bory Jenő a

Egy fehérvári művész sikere a háborúban.

II.

Magam nem mondhatnám el Bory Jenőről azt a sok szépet, amit a jó Pater Puntigam leír. A ki olvasná, azt mondaná, hogy a mi régi bécsi barátságunk iratja velem ezeket a szép sorokat. Ma én beszélni azért maga a nagynevű jezsuita, hogy miként mutatta be az ő művésziük az Osztrák-Magyar monarchia legkiválóbbjainak, aiktól a nagy dolgok intézése függ.

Igy ír a „Stimmen aus Bosnien” című lapban:

A mi építészünk.

A Ferenc Ferdinánd emlékére emelendő fogadalmi templom, valamint a Zsófia-otthon tervezésének története, olyan, noha az építés nem kezdődött még meg, amelyben meglepetve látjuk az isteni Gondviselés csodálatos végzéseinek láncolatát. Az Isten dolgozik itt az emberek kezei által.

El akarom ma beszélni, hogyan vezérelte házunkba azt az igazi és legmegelőbb építész, akitől különben kívánni se tudnánk.

Az első találkozás.

Farsang vasárnap volt 1915-ben. A kolostorunkba szállásolt tisztke teaestélyt rendeztek. A páterek, aiktiket szintén meghívtak, engem kérték fel, hogy őket az estélyen képviseljem. Lementem az ebédlőbe, ahol F. főhadnagy egyenkint bemutatta a vendégeket.

— Az asztal legvégén ülő hadnagysz Bory Jenő — mondotta — építészmérnök és szobrász, a budapesti képzőművészeti főiskola tanára — s egy magas, fiatalos arcú, nyugodtan ülő tisztre mutatott.

— Építész és művész? — szólt.

fogadalmi templomról hét, minden lehető stílusban készített tervet mutatott be. Egyik szebb volt, mint a másik. Alig hittünk a szemneinknek. Ilyen munka, ilyen rövid idő alatt, amikor csak a szolgálton kívüli idő állott rendelkezésére. A dolog mindenkit, még a legmagasabbrangú tisztakat is bűnületbe ejtette. A katonák örültek és büszkék voltak rá, hogy egy bajtársuk a háború dörgését közt, pláne Sarajevóban, ott, ahol a merénylet történt, ilyen gyönyörűsége tervet készített a háború első hőségnek fogadalmi templomáról. A különböző tervek közül a román stílust választottuk ki, mint olyat, amely a megvalósításra legalkalmasabb. Bory Jenő szerzett agyagot, berendezett a kolostorban egy szobát műteremnek s elkészítette előbb a román, majd pedig a reneszánsz stílus templom modelljét. Mikor a modell elkészült, láttuk, milyen óriási előnye van az építésnek, ha egyuttal szobrász is. A papírra rajzolt tervet az építetek csak egy oldalát teszi láthatóvá, az agyag modelljén azonban minden oldalról plasztikusan szemlélhetjük. A vaságában egy kis épület, amelyen minden-fárság és költés nélkül változtani lehet mindaddig, míg a kívánalmaknak teljesen megfelel.

Igy készült el a végleges terv, amikor az is pompásan beígazodott, hogy mekkora mester Bory Jenő a templom belső képeinek perspektív beállításában. A derék tiszt minden szabad idejét a mi nagy művészt javára áldozta föl, még akkor is, amikor Sarajevó hegyein a lövészárokból katonai szolgálatot teljesített, minden szabad idejét rajzolásal töltötte s mindez önzetlenül, önfeláldozó szeretetből a nagy mű iránt.

Aztán beteg lett. Paratífuszba esett, 4 héttől a kórházban fektetve, majd pedig otthon Székesfehérvárott a családja körében üdült.

Van egy régi közmondás, amely azt mondja, hogy akinek az Isten báránykát ad, annak legelőt is ad hozzá. A jó Isten egy zsenialis tehetségű művésszel ajándékozott meg bennünket, mi pedig reméljük, hogy megadja majd az eszközöket is ahhoz, hogy a szép tervet az O dicsőségére, a Monarchia javára s a lelkek üdvére meg is valósíthassuk.

Bilkei Ferenc.

— „Világosság felő” című híveim iratok eddig megjelent számai: 1. Örök remények. 2. Atheista-e a modern tudomány? 3. Az ész és az Isten léte. 4. Világrend és Isten. 5. Az étet eredete és az Isten. Kaphatók darabonként 20 fillérért Rónainé és Horvátné Kosuth utcai papírkereskedésben. A kitűnő tartalmu és izléses külsejű füzetek a Magyar Kultura kiadásában jelentek meg, s nagy tudású és kitűnő tollú íróink szerkesztik őket.

Vita után.

Mi, olvasóközönség, a legnagyobb sajnálkozással láttuk, hogy a lányok jövője kérdéséről megindult vitát a hozzászólók elvont társadalmajogi fejtegetésbe vitték át. Szigma a sok ezer földműves, még több ezer iparos-lánynak és szintén sok ezer középosztályú lánynak óhajtott tanácsot adni s pályát ajánlani. Ehhez kérte mások hozzászólását. S a hozzászólók Szigma cikkének a jelen napokban teljesen másodrendű jelentőségű mondatát kikapva, előhozták az egyetemi tanulmányok kérdését, „a passzív nőnevelést” és a nőkérdés általános vitagondolatait.

Csak arra a 2—300 tehető urilányra gondolni, kiknek szellemi és anyagi helyzetüknél fogva az egyetem többi fakultásainak megnyitása esetleg állást nyújtana — szűkebbül és kevésbé életrevaló gondolkodás. Ezért köszönjük Szigmának, hogy végző cikkéhez kapcsolta a Nagyasszonyunk és a Magyarlányok Lapjának cikkét. Ezek előbbre viszik a kérdést, mert ezek a kenyeretkereső ezek jövőjéről szólnak. S érdemes volna arról szólni, hogy lehetne ezeket a gondolatokat az alsóbb rétegekbe bevinni.

Két alapgondolatot érez ki az olvasó a hozzászólók sorából. Mindenáron kisebbitük és igyekeznek eltüntetni a férfi és a női természet és lelkület között levő elvitázhatatlan fizikai és lélektani különbséget: az elavult passzív természetű nőnevelésnek tudják be. Nem veszik észre az írónok, hogy az élet szépségeit tépdésik és az élet melegét oltogatják. ezzel. Erdőben a vadgalamb bűgást csalógánydal, a mezőn a pacsrirta éneket a fülemüle hangja kíséri, az erős tölgy mellett ott van az eperialomb, boróka és akácillat, az ibolya mellett a krizanténum és tearóza: — s az emberek közt „wo das strenge mit dem zarten, wo Starkes sich und Mildes paarten, da gibt es einen guten Klang.” (Schiller.) Kiellen, sivar lélek az, ki a nőiességet, az igazi Mütterlichkeit-t nem értékli. S még kegyetlenebb, ki azt írja s tépdés, ahelyett, hogy a nőket annak öntudatára vezetné és benne nevelné.

Másodsor folyton hangoztatják: egyenlő érték, egyenlő jogok, Ez hamis okoskodás. A jog nem az értéken, hanem a lelkületen, a psyche-n és a természetben alapszik. A társadalmi és egyedi érték és a jog független egymástól. A katonatisztnék meg van tiltva, hogy politikával foglalkozzék és ezért sem egyedileg sem társadalmilag nem kisebb. A papnak meg van tiltva a kereskedelemmel való foglalkozás és ez nemcsak kívülről jövő tilalom, a paplelkület érzé, hogy az neki nem való — és ez nem lelkisínylese a papnak, nem „Logik der Wilden.” S viszont a király és pór ugyanolyan magánjoggal bírnak, azért társadalmi ér-

tékük nem egyenlő. A jog a természetben és a lelkületben alapszik.

S ami a nő természetét illeti, mindig lát a lelket, ha azt látom, hogy a nőiességet, azt a belső természeti hivatottságát „élni másokért s mások boldogságában önmagam boldogságot megtalálni” épen a nők szegénylik, kicsinylik, írják és kisebbítik. Pénz, tudomány, ügyvéd, mérnök, technika van elég, de életmeleg s szeretet mentül kevesebb: pedig ezekkel több a nő, mint a férfi. S e tekintetben a nem passzív nőnevelés — megjegyezem, érzem hiányait az eddigi nőnevelésnek is — nagyon rosszul sikerült reklám példányokat állított az életbe. Pedig a nőiességnek tere nem egyedül a család.

A férfi erő, a nő a lélek a társadalomban. A lélek gyümölcsei pedig „szeretet, öröm, türelem, kegyesség, jószág, szelídség, hit, szerénység, megtartóztatás és tisztaság” mondja szent Pál. Ezeket szomjuhozza a társadalom. Ki keltelkedik, abban, hogy több a lélek mint az erő. De az is köztudomású dolog, melyik pedagógia neveli a lelket, a minden kincsnél értékesebb nőiességet. A nem passzív nevelés noi önmagukban tekintve őket, nem előnyös egyéniségek.

Olvasó.

Szabadságotlasi kérelmek

Többször megirtuk már, hogy a hadvezetőség a mezőgazdasági munkálatok sürgős és akadálytalan elvégzése céljából a hadtápkörleteken kívül eső helyekről a legényeségi állományoknak 3—5 hétig terjedő mezőgazdasági szabadság időt engedélyez.

Ezekért a szabadságotlasiokért semmineműi kérvényt nem kell intézni sem a városnhoz, sem a katonai parancsnokságokhoz, sem a miniszterhez. Az ilyen fajta kérvényezések teljesen céltalanok. Sem a városnál, sem a katonai parancsnokságoknál, sem a miniszteriumokban figyelembe se veszik azokat, hanem egyszerűen a papirkosárba vándorolnak s csak fölöslegesen zaklatják velők a hatóságokat.

Helyesen teszik, ha felvilágosítják hozzátartozóikat, hogy az ilyen mezőgazdaságiakat mindig az illető katonának magának kell kérnie kihallgatás. (raport) alkalmával. Mindenki, aki így kéri a szabadságot, meg is fogja kapni. Kár tehát az időt és pénzt céltalan kérvényezésekre pazarolni.

Hasonlóképen a megye területén fekvő községek földműveléssel foglalkozó lakosai mezőgazdasági munkák elvégzésére a pótzászlóalj állományába tartozó és jelenleg katonai szolgál-

lattételeire bevonult hozzátartozóik részére szabadság engedélyezést kérő kérvényeket ne nyújtsanak be. A községi jegyzők ilyen tárgyú kérvények kiállítását ne vállalják el és véleményező javaslattal ne záródokolják.

A kiadott honvédelmi miniszteri rendeletek értelmében ugyanis mezőgazdasági munkák elvégzésére szükséges szabadságotlasiok engedélyezésére a pótzászlóaljak utasítva vannak és a szabadságotlasiok, amennyiben a szolgálati viszonyok megengedik, a legtöbb keretben eddig is engedélyeztettek és a jövőben is engedélyeztetni fognak.

HIREK.

— A bolgár főkonzul Székesfehérvárott. Miként már megirtuk, a bolgár főkonzul szombaton Székesfehérvárra érkezik, hogy résztvegyen a város bolgár ünnepségén. A vasuton az előkelő vendéget gróf Szechenyi Viktor főispán fogadja s tiszteletére a Fekete Sas teli kertjében vacsora lesz.

— Katonai kitüntetés. Mader Jenő hadapród, a fejtérmegei takarékpénztár könyvelőjét, az orosz harctéren az ellenesség előtt taustított vitéz magartatásáért a kis ezüst vitézségi éremmel tüntették ki.

— Jubiláló évnek. Csizmadia Sándor, aki 25 éven keresztül Soponya községnek agilis jegyzője, március 19-én tartja jubileumát, amelyre a vármegye is meghívták. A nemes emberbarátot és kitűnő közigazgatási erőt meleg ünneplésben fogják részesíteni.

— Érdeklődik a belügyminiszter. A belügyminiszter ma érkezett leiratában érdeklődik a polgármesteri hivataltól, hogy van-e olyan intézménye a városnak, mely az életmentés és első segélynyújtásra szolgál. Továbbá, ha van, milyen elvek szerint, vagy milyen keretek között működik. Mindezekre vonatkozó adatok jelentése sürgősen fölterjesztendő.

— A Sió szabályozása. A földmívelésügyi miniszter már kiadta a Sió folyó összes szabályozási munkálatait, melyeket 1917. év végéig kell befejezni. A szabályozás költségei 4.300.000 koronát vesznek igénybe.

— Dr. Prohászka Ottokár hadiárvázára Bálint Ferenc volt székesfehérvári tábortól lelkész Kraus Tivadar százados utján 10 kor. adományozott.

— A facánér halála. Király János 68 éves nádaszládányi facánér még két hónappal ezelőtt elhunyt hazulról s nyoma veszett. Hosszu nyomozás után tegnapelőtt végre reátaláltak a sárszentmihályi csatornában. Holteste már feloszló félben volt. A vizsgálat tovább folyik, hogy megállapíthassák Király tragikus halálának körülményeit.

SÖVEGJARTÓ vászonárúháza. Barátok épülete.

Nagy választék

fehér és szines barchetok karton, schiffon és damastból. Különböző színű vásznak, törölközők, abrosz, lepedők és zsebkendők. Agy- és asztalterítők, szőnyeg- és matracszövetekből.

OLCSÓ

szabott árak.

— **Katonai intézkedés az ifjúság erkölcsének védelmére.** Münchenben az első hadies helyettes főparancsnoksága rendelkezéseket bocsátott ki a 17 éven aluli ifjak erkölcsi elvadásának megakadályozására. Különösen szigorúan tiltják a dohányzást, a korcsmák és mozik látogatását. Tiltják továbbá a mozi-tulajdonosoknak, hogy irásbeli hirdetések mellett képhirdetéseket is tegyenek közzé. A ponyvairodalomnak az ifjúság előtt való feldiszerését és árusítását is tiltják. Es nálunk? Székesfehérvár példáját követhet a gyermekek mozi látogatásról szabályrendeletet. Felküldte a miniszternek, aki jóváhagyás helyett azt mondta, hogy tessék várni, majd 3 országos rendeletet fog ebben az ügyben készíteni. Mikor lesz meg? Valószínűleg akkor, amikor a fiatalokk bíróságának büntetői statisztikájában nem 1200 gyermek, hanem 12000 fog szerepelni. Nálunk előbb özőnjik kell, hogy mentésre is gondoljunk. Szomorú, de így van.

— **Ami Székesfehérvár áldozott.** Egy kis ridég statisztika arról, hogy a világháborús alatt Székesfehérvár mit áldozott. Rövid statisztika, amely a város hadijótkonyosságának csak egyik töredékét mutatja, mert mindennemű jótkonyoságról még nem készítették kimutatását. A város saját pénztárából eddig 38.372 kor. 40 fillért áldozott. A közönség jószágáról pedig a következő számok regélnak: Katonák hátramaradt családtagjai részére adományoztak 25549 K. 42 f. Ebből kiadottak segélyekre 14954 K. 20 f. Maradvány 10595 K. 22 f. Társadalmi uton eszközölt gyűjtés eredménye a harcban megváltak és megrokkant fehérvári katonák részére befolyt 7893 K. 79 f. Ebből kiadott 1480 K. Maradvány 6463 K. 79 f. A harcban elesett fehérvári népfelkelők családtagjai részére befolyt 220 K. Társadalmi gyűjtés eredménye volt a háborúban felútt magyar falvak felépítésére 4089 K. Otukár hadiárvaházra 2864 K. A városi tisztikar és kezelőszemélyzet a hadbavonultak családtagjai és harcban elesettek hátramaradtjai részére 4024 K. 12 f. adományozott. Mennyi nemesszivőségéről beszél majd az a statisztika, amely a város összes hadijótkonyosságának lesz a tükré!

— **Mégegyszer a fiziklókról.** Tisztelet Szerkesztő ur! Keyed már többször rámutattam arra a helytelen magyarázatra, amellyel a rekvirálási rendeletet értelmezik, s amely szerint még a 10–20 kiló feleslegeket is elveszik tőlünk. A jövő héten Székesfehérvárról is megkezdődik a rekvirálási rendszer, s a hivatalos hirdmény szerint még van néhány nap, hogy beszoigálathassuk a felesleget. Hát jól van, beszoigálhatjuk, ha egyszer „muszáj”. Nekem is van tizenöt kiló feleslegem, amely, úgy állott elő, hogy feleségem a fősvénység takarékoskodott. Elvisszem tehát a Weisz-Tulléknak. Mert a Weisz-Tulléknak kell átadni. Hanem, tisztelt Szerkesztő ur, csak még egyszer halljam, hogy adjunk szeret-adományt a Vöröskeresztnek, a hadikórházaknak, meg nem tudom hová, csak még egyszer írják, hogy süssünk pogácsát a frontiaknak, no majd akkor megkérdem, hogy

miből tegyük. Mert hiszen ami lisztet meghagynak az embernek, az grammnyi pontossággal van kiszámítva, amelyből semmiféle háborús jótkonyosságra nem kerülhet. Vagy már nincs szükség háborús jótkonyosságra? Majd elvállik. Tisztelettel *Tajda Furcsa.*

— **A háború áldozata.** Noszkó Horváth János délvasuti tisztviselő kilenc hónapig mint katona szolgált hazáját s jó fél évig az orosz fronton teljesítette hazafias kötelességét. Megsebesült, kórházba került, mikor azután felgyógyult, a déli vasut felmentette, mert szüksége volt a tisztviselőre, akiket kezdetben a harctérre viték. A rettenetes orosz front azonban Noszkónak megöröszte az idejét annyira, hogy tegnapelőtt már nagyobb fokú idegrohamokat kapott, s rendszeres kurára idegyógyintézetbe kellett vitetni. Noszkó jóval, becsületet, törekvő fiatal ember volt, s betegsége általános részvétet keltett. Reméljük azonban, hogy csakhamar meggyógyul s továbbra is munkás tagja lesz a déli vasut tisztviselő karának.

— **Infant Reg. No. 69.** Tisztelet Szerkesztő ur! Becses lapjában olvastam, hogy a 69. gyalogezred levélpapír, levelezőlap stb. elárúsításával hatalmas összeget fog egybegyűjteni a hadiárvák részére. Örömmel fogadtam az ideát s menten emeltem levélpapírt venni. Mikor a kezembe vettem, ámulva látom, hogy az ezred neve németül van rajta. Pont. Tisztelettel *Kilónosnék Találom.*

— **Sebesült katonák köszönete.** A székesfehérvári Apolló színház vezetősége felajánlotta, hogy hetenként háromszor keressük fel szórakozás céljából beteg idegeik csillapítására a változó számokból összeállított műsort, amelyért mi ez uton rójuk le a „nemes gondolkodásért hálás köszönetünket. A „K.” tartalék kórház sebesülteit és betegeit.

— **A lelkesek szociális munkája.** A „Hangya” fogyasztási szövetkezetek központja az 1915. évről szóló közgyűlési jelentésében foglalkozás szerint csoportosítja mindazokat, akik a közszégekben és városokban a szövetkezeteknél elnöki, pénztárnoki vagy könyvelői munkakört töltenek be. Ezek között első helyen áll a lelkeskedő papság, akik közül 404 elnöki 109 pénztárnoki és 103 könyvelői minőségben működik a szövetkezetek vezetésében. Midőn erre a tényre rámutatunk, fel kell még említenünk, hogy a Hangya szövetkezetei mellett még a ker. fogyasztási szövetkezeteket is a lelkesek vezetik, még inkább a hitelszövetkezeteket, amelyeknek száma felülmúlja az előbbieket.

HÖLGYEK FIGYELME! Bécsi modellé kiállított legújabb blousai megérkeztek. Óriási választék legelőcsöbbitől a legfinomabbig. Eredeti berlini modellek az üzletben láthatók. Vermes áruházában.

— **Köhögés és rekedtség ellen a legjobbnak bizonyult hásziser a dr. STÖRK-féle komprimált mell-pasztila.** Egy doboz ára 50 fillér. Kapható Szűts Róbert „Magyar Korona” gyógyszerárában, Székesfehérvár, Városházán.

— **Üzembem a városi jéggyár.** Folyó hó 12-én kezdte meg működését a városi jéggyár. Naponta csak reggel 8 től fél 8-ig, délután fél 5 től fél 8-ig kapható a jég. Beteg az azonban a nap bármely órájában kaphatnak jéget.

— **Vegyük, olvassuk és terjesztük a Magyar Kultura kiadásában megjelent kitűnő apoloiai füzeteket,** melyek 20 filléres árban Horváthné és Rónainé papírkereskedésében kaphatók. Eddig a következők jelentek meg: Örök rrméyek. — Atheista-e a modern tudomány. — Az ész és az isten léte. — Világrend és isten. — Az élet eredete és az isten.

SZÍNHÁZ.

Kis gróf. Csütörtökön este a *Kis gróf*nak a reprize, Gózon Gyula vendégzereplésével és jó előadásban. A nagy sikert aratott vendégzereplőn kívül különösen Tercsánvit, Falussyt, Révész, Benét és Fenyőt ünnepezték a sikeres játékkért.

Heti műsor:

- 16. Kis gróf. Gózon Gyula a népepera művésze, vendégjátéka.
- 17. Kis király. Sziklay Kornél és Gózon Gyula vendégjátéka.
- 18. Áldozat. Bolgár ünnepély.

Az Apolló színház iroda hírei.

Az „első” gyermekelőadás az Apollóban. Az Apolló színház a pénteken nagy sikerrel bemutatott *Bábjáték* című filmszínháztételből, mely kedves posztikus cselekményével fogva nem csak felnőtteknek, de különösen gyermekeknek szerzett nagy gyönyörűséget, szombaton a rendes előadáson kívül, d. u. 4 órakor **külön-gyermekelőadást** tart. Ugy gyermekek, mint szülők, kisérik 20 filléres belépődíj mellett: gyönyörködhetnek 1 és fél órán át az előadásban. Felhívjuk erre a szülők figyelmét!

Árlejtési hirdetés.

Székesfehérvár szab. kir. városi törvényhatósága a városi tulajdonlás képező „Fecskeparti szérűk” 1. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 18. 19. 20. 22. 23. 24. 26. 27. 28. 29. 31. 32. 33. térképszámu bérfföldeket folyó évi március hó 31. napjától 1917. évi aug. hó 31. napjáig terjedhető 1 évi időtartamra, valamint a „Pörösterület” 10. 18. 20. 34. 41. 43. 50. 54. 57. 59. térképszámu bérfföldeket az árlejtés napjától 1918. évi október 1-ig terjedhető időre nyilvános árlejtés útján a legtöbbet ígérőnek bérbeadja akkék, hogy bérbevevő az ígért bérösszeget azonnal tartozik alulirt kézéhez lefizetni.

Az árlejtésnek a helyszínen leendő megtartására és pedig a Fecskeparti szérűk bérfföldekre nézve folyó évi március hó 23. napjának d. e. 8 óráját, — a Pörösterület bérfföldekre nézve pedig ugyanezen nap d. e. 10. óráját a helyszínen kifizetöm.

Tudomására hozom egyuttal az érdekelteknek, hogy a „Pö-

rös szérűk” városi bérfföldek 1–26 térképszámu s folyó évi március hó 31-én lejáró bérlete az eddigi bérfföldökkel továbbra nem hosszabbítatik meg, sem árlejtés útján bérbe nem adatik, mert ezen bérfföldök közgyűlési határozat folytán folyó évi március hó 31-től kezdődőleg 3 évre egy tagban már bérbeadhatk.

Szfelhévár, 1916. márc. 15.

Námessy János
városi tanácsnok.

Hazaeladás. Kigó-utca 23. számú ház szabad kézből előadó.

OLGA DESMOND
AZ URÁNIÁBAN

APOLLÓ SZÍNHÁZ.
Szombaton, 18-án délután 4 órakor az első gyermekelőadás. — Előadatik:
A „bábjáték” vagy a „csodababa.”
20 filléres belépti díj.

APOLLÓ
MOZGÓ SZÍNHÁZ

Pénteken és szombaton, március 17 és 18-án:
Szenzációs filmujdonsg!
FODOR OSZKÁRRAL,
a székesfehérvári színház igazgatójával a főszerepben
Bábjáték.
(CSODABABA.)
Szinjáték 3 felvonásban.
Irta és rendezte Mátray Ernő.
Főszereplők:
Pierette: Fodor Oszkár.
Pierrof: Kaffa Sterna.
Pucimello: Mátray Ernő.
Wasserstrahl, a hős.
Bohózat 2 felvonásban.
Messzer híradó, 18 felvétel.
Rendes helyárak.
Előadások 6 és 9 órakor.

Tavaszi KALAP MODELL újdonságok megérkeztek; bő választék áll az urhölgyek rendelkezésére, úgy az egyszerűbb, mint a legelegánsabb formákból. Közismert női szabóságomban készült blouzkókból óriási választék. **OLCSÓ ÁRAK.** KALAPOK ÁTALAKÍTÁSÁT ELFOGADOM.

Radó

női divat különlegességek üzlete,
Nádor-utca 1. sz. — Telefon 341.

Székefehérvár szab. kir. város polgármestere.
3581/916. sz.

Hatósági hirdetmény.
A tavaszi szántás vetési és az aratási munkálatok biztosítása tárgyában.

A tavaszi szántás vetési, valamint az aratási munkálatok biztosítása érdekében a m. kir. miniszterium 600/916. M. E. számú rendelet értelmében a törvényhatóságom területén — megalakított mezőgazdasági intéző bizottság feladata és hazafias kötelessége mindenirányban odabátni, hogy az említett munkálatok kellő időben és akadály nélkül fogatossá tartsanak.

Amint a mezőgazdasági intéző bizottság elnöke folyó évi márc. hó 9-én 3207/916. sz. a kibocsátott hirdetményben közzétette azt, hogy a magaskormány a város polgármesterének megadta a felhatalmazást arra, hogy a haditörvények alapján minden munkaképes egyént szükség esetén a mezőgazdasági munkálatok elvégzésére kirendelhesse, figyelemzetem a város lakosságát, hogy amennyiben a tavaszi és aratási munkálatok teljesítését biztosítva nem látám, kénytelen lennék meghatalmazásom alapján minden munkaképes egyént ezen munkálatok elvégzésére kirendelni és szükség esetén erre karhatalommal kényszeríteni.

Felhívom a város összes mezőgazdasági munkásait, hogy az aratásra 8 nap alatt annál is inkább beszerződjenek, mert ellenkező esetben arra csekélyebb

díjazás mellett hatóságilag fog-nak kötelezteni és hadiszolgáltatások teljesítésére elsősorban kirendeltetni.

Minden mezőgazdasági munkást és mezőgazdasági munkára alkalmas hadisegélyben részesülő asszonyt, a hadisegély beszüntetésének terhe alatt a mezőgazdasági munkáknak mások részére díjazás mellett való elvégzésére kötelezek.

Minden mezőgazdasági munkára alkalmas hadisegélyben részesülő asszonyt a segély beszüntetésének terhe alatt kötelezek arra, hogy egy katasztrális hold tengeri földet részben, vagy pénzért megműveljen és hogy legalább 2 katasztrális hold gabonát learasson és kévébe kötve keresztbe rakjon.

Ezen rendelkezésem megszegése kihágást képez és két hónapig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Bizom azonban Székefehérvár szab. kir. város hazafias közön-ségében, hogy a világháboru okozta rendkívüli viszonyok között kötelességszerűen fogja a termés biztosítása érdekében nemcsak saját földjét megművelni, hanem megfelelő díjazás vagy egyéb ellenszolgáltatás mellett saját kézi és igáserejével segítségére lesz mindazonoknak, akik kellő munkaerő hiányában földjeik megmunkálására képtelenek.

Hiszem, hogy nem leszek kénytelen a magas kormánytól nyert felhatalmazásom alapján akár kézi, akár igás-erő kirendelésére a szükséges intézkedéseket meg-

tenni, mégis felhívom mindazokat, akik a tavaszi szántás vetési munkálatok elvégzésére kellő munkaerővel nem rendelkeznek, vagy ezen munkálatokat részükre mások még díjazás mellett sem lennének hajlandók elvégezni, s ezen körülményt, az esetleges közérő kirendelése végett Ná-messy János tanácsosnál (város-ház gazdasági hivatal) jelentsek be, ugyanott jelentsek be azt is hogy van-e vetőmag készletük.
Székefehérvár, 1916. márc. hó 12-én,
Dr. Saára Gyula polgármester.

APRÓHIRDETÉSEK.

Egy 5 éves igásló bevonulás végett azonnal eladó. Selyem-u. 17.

A Stampay-féle imák és énekek kaphatók Horváthné és Rónainé papirkereskedésében 50 és 70 filléres árban.

Borkovits Berta nőikalap divat-termében Ferenc József-tér 17. I. emelet, ügyes tanuló leány felvétetik.

Uri és női divatúru üzletembe egy tanuló azonnali belépésre keresek, Vermes Frigyes.

Telefon 233. — Tefon 233.

Szombaton és vasárnap, március hó 18 és 19-én:
Carmi Mária főszereplésével

A szépség átka

5 felvonás.

Pótműsor:

1. Kís testvérkéik, vigjáték.
2. Háborus ujdonságok.

Rendes helyárak.

Szombaton 3 előadás 5, 7 és 9 óraker.

LEGUTÁBB
női selyem tagal- és szalmakalap-formák.
Legdivavatosabb virág-, toll és kalapdiszkek.
BLOUSEUJDONSÁGOK.
Legolcsóbb árban kaphatók
Kováts Antalnál Székefehérvár. Városháztér. —

Meghívó.

A baromfit és egyéb házi-állatokat tenyésztők és hizlalók székefehérvári szövetke-zete

1916. évi március hó 26-án délelőtt 11 óraker a város-ház nagytermében tartja

rendes közgyűlését,

melyre a szövetkezet tagjait tisztelettel meghívja

az igazgatóság.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság jelentése a legutóbbi közgyűlés megbízása alapján eddig kifejtett működéséről és ennek eredményéről.

2. Az igazgatóság bemutatja a szövetkezet 1916. évi január 21-ikéről lezárt üzletének vagyon-mérle-gét és eredmény-számláját.

3. A felügyelő bizottság jelen-tés- és javaslata a számadások el-fogadása és a felmentvény kiadása tárgyában.

4. A felügyelő bizottság javas-lata a szövetkezet értékeinek meg-állapítása, — az üzletrészek ér-tékeinek a valóságnak megfelelő le-szállításával és ezek elfogadása esetén ugyanannak javaslata a fel-számolás végérvényes kimondása és a felszámoló bizottság meg-választása iránt.

5. Indítványok, melyek azonban az alapszabályok 13. §-a értelmé-ben a közgyűlés megtartása előtt 48 órával előbb az igazgatóság-hoz beterjesztendők.

Az igazgatóság.

Jegyzet: Az alapszabályok 13. §-a értelmében a közgyűlés határozatképességéhez szükséges, hogy az üzletrészek 1/3-a (50) képvisel-ve legyen, ennek hiányában a közgyűlés meg nem tartható, 8 nap alatt újabb közgyűlés hívandó össze, mely tekintet nélkül a megjelentek számára — határozatképes.

A baromfit és egyéb házi állatokat tenyésztők és hizlalók székefehérvári szövetkezetének zárószámadása az 1915-iki üzletévről.

TARTOZIK.

Mérleg-számla.

KÖVETET.

VAGYON	K	f.	TEHER	K	f.
Takarékpénztári betétben	5461	56	400 darab szövetkezeti üzletrész	10000	—
Két üzletrész terhére átszámolva	12	80	Haszonbér hátralék mint vitás követelés	1538	23
Vesztéségi egyenleg	6063	87			
	11538	23		11538	23

Eredmény-számla.

VESZTESÉG	K	f.	NYERESÉG	K	f.
Vesztéségi egyenleg 1914. évről	1850	16	Betéti kamatok	182	15
Haszonbér, személyzeti kiadások	2165	23	Malomvám	507	30
Berendezés, tatarozás, fogattartás	156	26	Berendezési tárgyak értékesítéséből	1608	45
Megszűnt leltári érték	4210	60	Kocsi, ló s takarmány értékesítéséből	663	—
Kétes követelések	1125	—	Baromfiak, baromfi-tenyésztő eszközökért	759	86
Ügyészi költség, vegyeskiadás	277	38	Vesztéségi egyenleg	6063	87
	9784	63		9784	63

Székefehérvár, 1916. évi január 31-én.

AZ IGAZGATÓSÁG:

Szemere Ödön, Pollák Ármin, Reé István, Dr. Klauz György, Szirbek József.
elnök. alelnök.

Ezen mérleg- és eredmény-számlát megvizsgáltuk, helyesnek és a kereskedelmi törvény szerint felállítottunk találtuk.

Székefehérvár, 1916. évi február 17-én.

A FELÜGYELŐ BIZOTTSÁG:

Dr. Holly Géza, Németh János, Dr. Kerekes Lajos, Fekete Géza, Boross Sándor.
elnök.